

Briselē, 2018. gada 14. septembrī
(OR. en)

12167/18

COAFR 216
MAMA 144
DEVGEN 140
ACP 72
COMER 83
EDUC 321
ECOFIN 825
FIN 668
ENER 303
MIGR 124
RELEX 747
CFSP/PESC 825

PAVADVĒSTULE

Sūtītājs:	Direktors <i>Jordi AYET PUIGARNAU</i> kungs, Eiropas Komisijas ģenerālsekretāra vārdā
Saņemšanas datums:	2018. gada 14. septembris
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretārs <i>Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN</i> kungs
K-jas dok. Nr.:	COM(2018) 643 final
Temats:	KOMISIJAS PAZIŅOJUMS Paziņojums par jaunu Āfrikas un Eiropas ilgtspējīgu investīciju un darbvietu aliansi: līdzšinējās investīciju un nodarbinātības partnerības pacelšana jaunā līmenī

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2018) 643 *final*.

Pielikumā: COM(2018) 643 *final*

Briselē, 12.9.2018.
COM(2018) 643 final

**KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, EIROPADOMEI UN
PADOMEI**

**Paziņojums par jaunu Āfrikas un Eiropas ilgtspējīgu investīciju un darbvietu aliansi:
līdzšinējās investīciju un nodarbinātības partnerības pacelšana jaunā līmenī**

Paziņojums par jaunu Āfrikas un Eiropas ilgtspējīgu investīciju un darbvietu aliansi: līdzšinējās investīciju un nodarbinātības partnerības pacelšana jaunā līmenī

Mūsdienu strauji mainīgajā pasaulē gan Eiropa, gan Āfrika gūtu lielu labumu no ciešākām ekonomiskajām un politiskajām saiknēm. Šajā dokumentā ir ieskicēti galvenie rīcības virzieni, kas vajadzīgi spēcīgai ekonomiskajai programmai starp ES un tās partneriem Āfrikā. Tās mērķis ir panākt, lai būtiski pieaugtu privātās investīcijas gan no Āfrikas, gan Eiropas investoriem, veicināt tirdzniecību, radīt jaunas darbvietas un sekmēt ilgtspējīgu un iekļaujošu attīstību, popularizējot mūsdienīgu un ilgtspējīgu tehnoloģiju standartus, vides un darba aizsardzību, kā arī atbildīgu darījumdarbību. Tādējādi esam nonākuši pie **Ilgspējīgu investīciju un darbvietu alianses**, kas ir daļa no Eiropas Savienības partnerības ar Āfrikas Savienību.

Šī alianse nav tikai finanšu plāns. Tā ir radikāls pavērsiens mūsu partnerībā, kas koncentrējas uz Āfrikas ekonomisko potenciālu un privātā sektora mobilizāciju. Alianse palīdzēs piesaistīt privātās investīcijas un izmantot plašās iespējas, no kā iegūtu gan Āfrikas, gan Eiropas tautsaimniecības, un tā īpaši pievēršas jaunatnes nodarbinātībai, tādējādi reaģējot arī uz Āfrikas demogrāfiskajām tendencēm. Tā ir ekonomiska stratēģija, kurā tiks izmantotas Eiropai un Āfrikai piemītošās attiecīgās priekšrocības, un tādējādi tiks paplašināts Ārējo investīciju plāna¹ vēriens. Balstoties uz konkrētām darbībām, alianse palīdzēs nākamo 5 gadu laikā Āfrikā izveidot 10 miljonus darbvietu.

Šī alianse nav atsevišķa iniciatīva. Tā ir daļa no plašākiem ES un Āfrikas attiecību un stratēģiskajiem satvariem, kuri vieno Eiropu un Āfriku un kuru vidū minami, piemēram, Apvienoto Nāciju Organizācijas 2030. gada programma un tās 17 ilgtspējīgas attīstības mērķi, kas abiem kontinentiem kalpo par virziena rādītājiem, gan arī Āfrikas Savienības politikas satvars ("Programma 2063") un attiecīgie ES politikas satvari (ES globālā stratēģija², Eiropas Konsenss par attīstību³). Šī alianse ir svarīgs elements, kas palīdzēs izpildīt Āfrikas Savienības un Eiropas Savienības Abidžanas samita deklarācijā paustās apņemšanās, kā arī spēcīnāt Āfrikas pīlāru Pēckotonu satvarā un attīstīt partnerības Ziemeļāfrikā Eiropas kaimiņattiecību politikas satvarā. Alianses darbības pamatā būs partnerība, dialogs un saimnieka apziņa. Lai pilnībā varētu realizēt alianses potenciālu, ar to būtu jāmobilizē un jākoordinē ES un dalībvalstu darbības un instrumenti, kas paredzēti Āfrikas atbalstam.

Šīs saskaņotās ekonomiskās stratēģijas pamatā ir 2018. gada jūnija Eiropadomes secinājumi, kuros pausts aicinājums izveidot "[jaunu satvaru], ar kuru būs iespējams būtiski palielināt privātās investīcijas gan no afrikāņu, gan eiropiešu puses", kā arī Eiropas Komisijas priekšlikumi nākamajai daudzgadu finanšu shēmai un Eiropas Savienības Komisijas un Āfrikas Savienības Komisijas sanāksmēs panāktais. Tāpat tā pamatojas uz nozīmīgajiem lēmumiem, ko pieņēma Āfrikas Savienības 10. ārkārtas samitā Kigali 2018. gada 21. martā.

¹ Eiropas investīciju stiprināšana nodarbinātībai un izaugsmei: ceļā uz Eiropas Stratēģisko investīciju fonda otro posmu un jauno Eiropas Ārējo investīciju plānu, COM(2016) 581.

² [Globāla Eiropas Savienības ārpolitikas un drošības politikas stratēģija](#), 2017. gads.

³ Jaunais Eiropas Konsenss par attīstību "Mūsu pasaule, mūsu cieņa, mūsu nākotne", OV C 210, 30.6.2017.

Tā atspoguļo arī 2018. gada 19. jūnija Mesebergas deklarācijā⁴ pausto nostāju un, domājams, dos ieguldījumu arī G7 2019. gada Francijas prezidentūras darba programmā.

Ir svarīgi enerģiski mobilizēties ar Āfrikas partneriem investīciju un nodarbinātības jomā, lai mēs kopīgi varētu risināt mobilitātes un migrācijas jautājumus un sekmēt izaugsmes, tranzīta un galamērķa valstu koordinētu iesaistīšanos, ievērojot solidaritātes, partnerības, pārskatatbildības un atbildības dalīšanas principus. Uzlabota kopējā migrācijas un mobilitātes pārvaldība veicinās arī vispārējo stabilitāti, kas savukārt sekmēs ilgtspējīgas investīcijas. Alianse ir būtiska tādas stratēģijas sastāvdaļa, kurā saskanīgi un sabalansēti apvienoti dažādi elementi, kas veido mūsu kopīgo pieeju migrācijas jautājumiem: kopīga atbildība par neatbilstīgas migrācijas un piespiedu pārvietošanas pamatcēloņu risināšanu, efektīvu robežu pārvaldību, migrantu kontrabandas un cilvēktirdzniecības nepieļaušanu un izskaušanu, cilvēku dzīvību glābšanu un aizsargāšanu, likumīgas migrācijas ceļu pavēršanu un sadarbības uzlabošanu jautājumos par neatbilstīgo migrantu atgriešanu, atpakaļuzņemšanu un reintegrāciju, kam jānotiek saskaņā ar pieņemtajiem principiem un starptautisko tiesību normām un apstiprinātajā kārtībā.

Šīs visaptverošās pieejas ietvaros vajadzētu uzlabot likumīgos ceļus ieceļošanai ES, lai bīstamu ieceļošanas maršrutu un neatbilstīgas migrācijas vietā būtu iespēja izvēlēties drošas un reālas alternatīvas. Šajā nolūkā jaunajā paziņojumā par to, kā uzlabot likumīgos ceļus ieceļošanai Eiropā⁵, Komisija aicina ieviest uzlabotu ES zilās kartes shēmu un ar atsevišķām Āfrikas valstīm izstrādāt likumīgas migrācijas pilotprojektus.

Tā kā izaugsmes, nodarbinātības un nevienlīdzības dinamika un problēmas, kas saistītas ar nestabilitāti, izturētspēju, veselību un pārvaldību, atšķiras gan starp Āfrikas reģioniem, gan starp valstīm, aliansē tiks ņemta vērā Āfrikas kontinenta daudzveidība un katras valsts specifika, tostarp specifiskās grūtības, ko rada nestabils situācijas, un Ziemeļāfrikas valstu līgumiskās attiecības, kas izriet no asociācijas nolīgumiem, kā arī to pieredze sadarbībā ar Eiropas Savienību Eiropas kaimiņattiecību politikas kontekstā.

1. Stratēģisko investīciju kāpināšana darbvietu radīšanai un privātā sektora lomas nostiprināšana

Privātajam sektoram ir vislielākais darbvietu un izaugsmes radīšanas potenciāls, un tāpēc ir būtiski, lai Āfrikā tiktu kāpinātas atbildīgas privātās (gan iekšzemes, gan ārvalstu) investīcijas.

Pašreizējais stāvoklis

Investīcijas Āfrikā kopumā ir nevienmērīgas un atspoguļo globālo nenoteiktību: ārvalstu tiešo investīciju ieplūde Āfrikā svārstās un neuzrāda nepieciešamo spēcīgo augšupejošo tendenci. 2016. gadā Dienvidāfrika, Nigērija, Kenija, Ēģipte un Maroka kopā piesaistīja 58 % no visām ārvalstu tiešajām investīcijām, savukārt mazāk attīstītās un nestabilākās valstis privāto

⁴ [Mesebergas deklarācija](#), 2018. gads.

⁵ Vairāk likumīgu iespēju ieceļot Eiropā: līdzsvarotas un visaptverošas migrācijas politikas neatņemams elements, COM (2018) 635.

investīciju piesaistē saskaras ar sistēmiskām grūtībām. Kamēr dažas Āfrikas valstis joprojām ir atkarīgas no preču eksporta, citām valstīm ir izdevies dažādot savu ekonomiku, reaģējot uz zemajām patēriņa preču cenām. Turklāt redzams, ka kopš 2016. gada ārvalstu tiešo investīciju tvērums turpina paplašināties un tās vairs neaprobežojas ar derīgo izrakteņu ieguves sektoru⁶.

Runājot par ES investīcijām Āfrikā, jānorāda, ka ES ir lielākā investore Āfrikā; 2016. gadā ES dalībvalstu uzkrātais ārvalstu tiešo investīciju apjoms bija aptuveni 40 % jeb 291 miljards euro⁷. Pēdējās divās desmitgadēs novērotais spēcīgais Āfrikas ekonomiskais progress un tai piemītošais potenciāls izaugsmei paver lielas iespējas nākotnē panākt vēl daudz vairāk. Turklāt Āfrikas demogrāfiskās prognozes acīmredzami apliecina vajadzību radīt miljoniem jaunu darbvieta, it sevišķi jauniešiem, kas ienāks darba tirgū.

Ierosinātās darbības

1. darbība. Būtiski palielināsies *atbalsta summas*, ko *Āfrikai* piešķirs *investīciju piesaistei*, un tas tiks panākts, *izmantojot finansējuma apvienošanu un garantijas*, kas ļaus piesaistīt līdzekļus no kapitāla tirgiem ar starptautiskām, Eiropas un valstu finanšu iestādēm, mazinās investīciju risku un atvieglos piekļuvi finansējumam. Priekšroka tiks dota nozarēm, kuras rada pievienoto vērtību un kurām ir liels ilgtspējīgu darbvieta radīšanas potenciāls, kas ir īpaši nozīmīgi sievietēm un jauniešiem un kas tiem dotu iespējas īstenot savus sapņus, tostarp ar jaunuzņēmumu palīdzību. Īpaša uzmanība tiks pievērsta arī nestabilām situācijām. No 2014. līdz 2017. gadam ES, izmantojot finansējuma apvienošanu, piesaistīja aptuveni 35 miljardus euro. Kopš Ārējo investīciju plāna uzsākšanas un Eiropas Fonda ilgtspējīgai attīstībai⁸ izveides 2017. gadā ES mobilizē līdzekļus, kas, izmantojot finansējuma apvienošanu, domājams, piesaistīs investīcijas 15 miljardu euro vērtībā, bet ar garantijas palīdzību — vairāk nekā 16 miljardus euro. No šā brīža līdz 2020. gadam ES sekmīgi īsteno Ārējo investīciju plāna vispārējo mērķi — līdz 2020. gadam Āfrikā un kaimiņattiecību reģionā piesaistīt investīcijas 44 miljardu euro vērtībā. Konkrēti rezultāti būs šādi: 30 miljoniem cilvēku un uzņēmumu nodrošināta piekļuve elektroenerģijai un atjaunojamās enerģijas jaudas palielinājums par 5 gigavatiem. Piesaistītās investīcijas transporta infrastruktūrā ļaus 24 000 cilvēku piekļūt vissezonas ceļiem. Paredzams, ka tikai ar investīciju programmām, kas vērstas uz maziem un vidējiem uzņēmumiem, Āfrikā tiks radīti veseli 3,2 miljoni darbvieta. Šie ir pārlicinoši piemēri, kas parāda to, cik ierosinātās alianses darbības ir vērienīgas un nozīmīgas.

Nākamajā ilgtermiņa budžetā (daudzgadu finanšu shēmā) ES vajadzētu vēl vairāk uzlabot savus instrumentus un rīkus, tas ir, gādāt par rezultātu efektīvāku sasniegšanu, kā arī ievērojami palielināt šim nolūkam pieejamo finansējumu.

2. darbība. Lai privātā sektora investīciju pieaugums dotu pēc iespējas jūtamākus rezultātus, ir *jāapzina daudzsoļākās vērtību ķēdes valsts un reģionālā līmenī*. Šajā nolūkā *ar lielāko*

⁶ Īpaši izceļama ir Etiopija, kas pašreiz ir otrā lielākā ārvalstu tiešo investīciju (2017. gadā 3,6 miljardi USD) saņēmēja Āfrikā galvenokārt tādās nozarēs kā vieglā rūpniecība, tekstilrūpniecība un autobūve (UNCTAD, 2018. gads).

⁷ Eurostat, 2018. g.

⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes 2017. gada 26. septembra Regula (ES) 2017/1601, ar ko izveido Eiropas Fondu ilgtspējīgai attīstībai (EFIA), EFIA garantiju un EFIA garantiju fondu.

daļu partnervalstu Āfrikā šobrīd tiek apspriesti izaugsmes un nodarbinātības pakti, kuri kopīgos centienus novirzīs uz vērtību ķēdēm ar vislielāko potenciālu darbvietu radīšanai, lai tiktu izmantotas ražošanas un apstrādes iespējas, realizēts milzīgais zaļās un zilās ekonomikas potenciāls, atbalstīta pāreja uz mazoglekļa un klimatnoturīgu ekonomiku, pilnībā izmantots ekonomikas digitālās pārveides potenciāls (tas jo īpaši attiecas uz e-komerciju un datu ekonomiku) un lai uzmanība tiktu pievērsta tām jomām, kurās vajadzīgas reformas darījumdarbības vides uzlabošanai. Gatavojoties izaugsmes un nodarbinātības pakta noslēgšanai, ir arī jāveido strukturēts dialogs ar Eiropas un Āfrikas privāto sektoru platformā “Ilgtspējīga uzņēmējdarbība Āfrikai”, kas tika izveidota Ārējo investīciju plāna ietvaros. Tiks nodrošināta saikne ar G20 paktu, kas noslēgts ar Āfriku.

3. darbība. Eiropa un Āfrika ir ieinteresētas vairāk sadarboties stratēģisko jaunieviešanu un interešu jomā. *Eiropas Komisija līdz šā gada beigām plāno savest kopā Āfrikas un Eiropas publiskos, privātos un finanšu aktorus, kā arī akadēmiskās aprindas nolūkā izskatīt un atbalstīt stratēģiskos jaunieviešumus* tādās *kritiski svarīgās ekonomikas jomās* kā digitālie risinājumi, enerģētika, transports un lauksaimniecība. Tas tiks darīts, lai paraudzītos uz ilgtermiņa problēmām un stratēģiskajām interesēm, izvērtējot, kā paātrināt ietekmi, kāpināt publiskā un privātā sektora investīcijas un kā efektīvāk dalīties zināšanās un zinātnībā. Tādējādi būs iespējams izstrādāt stratēģijas, kā veicināt un prioritizēt nozaru rīcībpolitikas un regulējuma reformas Āfrikas valstīs un sekmēt saistītās ES publiskās un privātās investīcijas. ES un Āfrikas Savienība jau 2018. gada maijā izveidoja darba grupu Āfrikas lauku reģionam, kurā piedalās Āfrikas un Eiropas eksperti un kuras uzdevums ir sniegt konsultācijas un ieteikumus par prioritātēm un nākamajiem soļiem mūsu sadarbībai lauksaimniecības jomā, cita starpā izvērtējot, kā kāpināt publiskās un privātās investīcijas ilgtspējīgā lauksaimniecībā Āfrikā, kā veicināt atbildīgas ES privāto investoru investīcijas, kas vairotu Āfrikas iekšējo tirdzniecību, un vienoties par labāko rīcībpolitiku, kā atbalstīt lauksaimniecībā, agrārajā biznesā un agrorūpniecībā strādājošos Āfrikas jauniešus. Pēc Eiropas Savienības Komisijas un Āfrikas Savienības Komisijas 2018. gada maija sanāksmes tiek veidota Eiropas Savienības un Āfrikas Savienības digitālās ekonomikas darba grupa. Papildus tam tiek organizētas un noturētas kopīgas Āfrikas un ES nozares ministru sanāksmes. Komisija arī atbalstīs līdzīgas dalībvalstu iniciatīvas, kuras palīdz īstenot šo aliansi, piemēram, Āfrikas un Eiropas augsta līmeņa forums, ko šogad Padomes prezidentūras ietvaros organizē Austrija.

Rietumāfrika: atbalsts uzņēmējiem un maziem un vidējiem uzņēmumiem

ES ir nodibinājusi partnerību ar *Proparco*⁹ nolūkā nostiprināt uzņēmējiem pieejamo finansējumu un atbalstu šādā formā: i) sēklu finansēšanas mehānisms atmaksājamu avansu veidā; tas palīdzēs finansēt projektu eksperimentālo un prototipa fāzi un sniegs atbalstu jaunajiem uzņēmējiem projektu izstrādē; ii) tehniskais atbalsts mikrouzņēmumiem un maziem un vidējiem uzņēmumiem, kas palīdzēs uzlabot to vadības, tirgvedības, ražošanas un pārvaldības spējas un cieši atbalstīs vietējos investīciju fondus; iii) garantija, kas segs vietējo investīciju fondu pirmos zaudējumus. Sviras efekts, ko radīs 15,6 miljonus euro lielais ES

⁹ *Proparco* ir Francijas Attīstības aģentūras meitasuzņēmums, kas nodarbojas ar privātā sektora attīstīšanu.

ieguldījums, ļaus finansēt 50 mikrouzņēmumu un mazo un vidējo uzņēmumu, proti, tiks izveidoti vai saglabāti 5000 darbvietu. Programma pašlaik aptver Burkinafaso, Nigēru un Senegālu, bet no 2019. gada tajā tiks iekļauta arī Mauritānija, Kamerūna, Mali, Gana un Kotdivuāra.

Rietumāfrika: *NASIRA* riska dalīšanas mehānisms — finansējums uzņēmējiem, kam nav pienācīgas piekļuves finansējumam

Lai pievērstos iedomātajiem un reālajiem riskiem, kādi rodas, aizdodot uzņēmējiem ES kaimiņvalstīs un Subsahāras Āfrikā, ES ir nodibinājusi partnerību ar Nīderlandes Attīstības banku [*Financierings-Maatschappij voor Ontwikkelingslanden*]. Projekts uzlabo piekļuvi investīciju aizdevumiem, piedāvājot vietējām finanšu iestādēm portfeļu garantijas, kas ietver aizdevumus uzņēmējiem. Tas galvenokārt koncentrējas uz iekšzemē pārvietotām personām, bēgļiem, personām, kas atgriežas, kā arī sievietēm un jauniešiem. Šajā programmā 75 miljoni euro no Ārējo investīciju plāna garantijas radīs 750 miljonus euro līdz 1 miljardu euro lielas investīcijas 800 000 darbvietās Āfrikā.

Maroka: saules enerģijas hibrīdstacija *NOOR Midelt I* un *NOOR Midelt II*

ES palīdz veidot atjaunojamajiem energoresursiem vajadzīgo infrastruktūru, lai tādējādi apmierinātu arvien augošo pieprasījumu pēc elektroenerģijas un sekmētu 52 % atjaunojamās enerģijas īpatsvara sasniegšanu līdz 2030. gadam, turklāt šim projektam būs labvēlīga ietekme uz konkurētspēju. ES ir piešķīrusi 60 miljonus euro lielu dotāciju, kas piesaistīs infrastruktūras izmaksu segšanai vajadzīgo finansējumu. Šo projektu līdzfinansē *Kreditanstalt für Wiederaufbau* (vadošā aģentūra), Francijas Attīstības aģentūra un Eiropas Investīciju banka, kas pārstāv ES, kā arī Pasaules Banka, Āfrikas Attīstības banka un Tīro tehnoloģiju fonds.

Tunisija: jaunuzņēmumu ekosistēmas atbalstīšana

ES Tunisijas ekonomikai ir sniegusi daudzpusīgu palīdzību (piemēram, 60 000 personām ir izsniegti mikrokredīti, lai tās varētu izveidot vai paplašināt mazu uzņēmumu) nolūkā nodrošināt, ka Tunisija spēs apmierināt ienākšanai darba tirgū gatavo, izglītoto jauniešu vajadzības, jo šādu jauniešu skaits arvien pieaug. Jauna, 25 miljonus euro vērtā programma sniegs atbalstu aptuveni 1000 Tunisijas jaunuzņēmumiem: i) tiks uzlaboti jaunuzņēmumiem un uzņēmējiem pieejamie pakalpojumi (piemēram, kopdarba telpas, biznesa inkubatori vai paātrinātāji) un ii) tiks atbalstīta tādas normatīvās vides izveide, kas būtu labvēlīga inovatīvai uzņēmējdarbībai un jaunuzņēmumiem. Daudzsološi jaunuzņēmumi saņems arī finansējumu darbības uzsākšanai. Šādas inovatīvas programmas mērķis ir veicināt Tunisijas tautsaimniecības dažādošanu un paātrināt tās izaugsmi, radot jaunus, augsti potenciālus uzņēmējdarbības veidus.

2. Ieguldījumi cilvēkos, investējot izglītībā un prasmēs

Ekonomiskajai partnerībai, kuras mērķis ir kāpināt investīcijas un izveidot jaunas darbvietas, jāgādā arī par to, lai prasmes tiktu salāgotas ar darba tirgus prasībām. Ir vajadzīgas papildu investīcijas, lai cilvēkiem, it sevišķi meitenēm un sievietēm, pavērtu iespējas iegūt izglītību,

jo īpaši tehnisko un profesionālo izglītību un apmācību, kā arī digitālās prasmes un kompetences, un lai novērstu neatbilstību starp prasmēm, ko jaunieši apgūst vidējās un terciārās izglītības līmenī, un prasmēm, kas vajadzīgas darba dzīvē. Tādējādi jaunieši ne tikai apgūs prasmes, kas tiem vajadzīgas, lai viņi varētu veidot savu nākotni, bet arī nostiprinās savas iespējas izmantot likumīgas migrācijas ceļus.

Pašreizējais stāvoklis

Āfrikā ir gados jaunākā sabiedrība pasaulē, un tajā joprojām vērojama spēcīga demogrāfiskā izaugsme, taču tās darbaspēka prasmju līmenis ir pasaulē zemākais¹⁰. Pašreiz tehnisko un profesionālo izglītību un apmācību Āfrikā izvēlējušies tikai 6 % no visiem skolēniem, kas apgūst vidējo izglītību¹¹. Lai gan zināma prasmju neatbilstība ir dabisks un nenovēršams fenomens jebkurā ekonomikā, kurā vērojama izaugsme un pārstrukturēšanās, daudzi tehniskās, profesionālās un vispārējās izglītības iestāžu absolventi ir ieguvuši izglītību jomās, kurās ir vājš darbaspēka pieprasījums¹².

ES jau ilgstoši ir bijusi Āfrikas partnere izglītības jomā (sākot no pirmsskolas izglītības un pamatzglītības līdz augstākajai izglītībai, ietverot profesionālo izglītību un apmācību un uzņēmējdarbības apguvi), kā arī tādās jomās kā pētniecība un inovācija. ES atbalsts divpusējām izglītības programmām Āfrikā 2014. līdz 2020. gada periodā ir aptuveni 1,34 miljardus euro liels. Gandrīz 230 miljoni (17 %) no šīs summas ir atvēlēti profesionālajai izglītībai un apmācībai. Līdz 2020. gadam programmā *Erasmus+* būs piedalījušies 35 000 studentu un pētnieku no Āfrikas, un 2027. gadā to kopējais skaits sasniegs 105 000. Tāpat līdz 2020. gadam 750 000 cilvēku būs pilnveidojuši prasmes tehniskās un profesionālās izglītības un apmācības programmās. Tam papildus, izmantojot Ārkārtas trasta fondu Āfrikai, ES plaši atbalsta ekonomiskās attīstības programmas, kuru mērķis ir novērst prasmju trūkumu, ar profesionālās apmācības palīdzību uzlabot nodarbināmību un atbalstīt jaunu darbvietu radīšanu un pašnodarbinātību. Kopš 2015. gada šo programmu budžets Sāhelā un Āfrikas ragā kopsummā ir sasniedzis 1,1 miljardus euro. 2014.–2020. gada periodā ES atbalsta izglītību Āfrikā, izmantojot arī globālas iniciatīvas, piemēram, Globālo partnerību izglītībai, kam atvēlēti 475 miljoni euro.

Gan no ES, gan tās dalībvalstīm, gan no mūsu partneriem Āfrikā ir vajadzīgas lielākas investīcijas izglītībā, kas jāveic saskaņā ar Āfrikas Savienības kontinentālo izglītības stratēģiju Āfrikai 2016.–2025. gadam.

Ierosinātās darbības

4. darbība. ES atbalstīs svarīgu ***Āfrikas Savienības prasmju iniciatīvu***¹³, kuras mērķis ir izstrādāt kontinentālu kvalifikāciju satvaru Āfrikai: tas veicinātu privātā sektora iesaistīšanos

¹⁰ Pasaules Banka, *Africa Pulse*, 2017.

¹¹ Āfrikas Savienības kontinentālā izglītības stratēģija 2016.–2025. gadam.

¹² Pasaules Banka, *Africa Pulse*, 2017.

¹³ 27 miljoni euro no Panāfrikas programmas, ar ko tiks atbalstīts: i) "Prasmju iniciatīvas Āfrikai" finansēšanas mehānisms sadarbībā ar *Kreditanstalt für Wiederaufbau* par kopējo summu 14 miljoni EUR, ii) "Prasmju iniciatīvas Āfrikai" tehniskā sadarbība sadarbībā ar *Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit GmbH* par kopējo summu 8 miljoni EUR un iii) pilotprojekts "ES un Āfrikas Savienības profesionālās izglītības un apmācības mobilitātes projekts" par kopējo summu 5 miljoni euro.

tehniskajā un profesionālajā izglītībā un apmācībā, atbalstītu darba tirgus un tehniskās un profesionālās izglītības un apmācības sistēmu diagnostiku un palīdzētu īstenot studentu un personāla mobilitātes pilotprojektus. Tiks atbalstīta augstākās izglītības un pētniecības iestāžu piekļuve piemērotām e-infrastrukturām¹⁴. Tiks vēl vairāk veicināta studentu, personāla un akadēmisko aprindu mobilitāte visā Āfrikas kontinentā (*Āfrikas Erasmus*)¹⁵. Terciārās izglītības programmu saturs un augstskolu studentu iegūtās prasmes tiks labāk salāgotas ar darba tirgus vajadzībām, un, lai nodrošinātu kvalifikāciju atzīšanu Āfrikā un ES, tiks atbalstīta augstākās izglītības saskaņošana visā kontinentā¹⁶. ES ar programmas *Erasmus+* palīdzību turpinās atbalstīt stipendijas un apmaiņas programmas starp terciārās izglītības iestādēm un atbalstīs zināšanu uzkrāšanu augstskolās, lai tās kļūtu par pilntiesīgām dalībniecēm sarežģītajos inovācijas procesos, jo bez tās nebūs iespējama turpmāka ekonomiskā attīstība un darbvietu radīšana. Kopumā ES atbalsts Panāfrikas programmā pieaugs no 45 miljoniem euro 2014.–2017. gadā līdz 63 miljoniem euro 2018.–2020. gadā, kopā sasniedzot 108 miljonus euro.

5. darbība. Uzlabots atbalsts *valstu līmenī*, kas palīdzēs prasmes salāgot ar katras valsts izvēlētajiem stratēģiskajiem jaunieviešumiem¹⁷, iedvesmojoties no tādām sekmīgām iniciatīvām kā Ziemeļāfrikā īstenotā programma *Med4jobs*¹⁸. Atbalsts pēc iespējas tiks saistīts ar nozarēm, kurām ir liels investīciju un darbvietu radīšanas potenciāls. Tāpēc šis jautājums tiks apskatīts diskusijās par izaugsmes un nodarbinātības pakta noslēgšanu, kā arī to apspriedīs nozaru stratēģiskajās sanāksmēs, kurās piedalīsies privātais sektors, akadēmiskās aprindas un finanšu aktori (kā ierosināts 3. darbībā). Nākamajā daudzgadu finanšu shēmā būtu jāpieliek ievērojamas pūles, lai vēl vairāk nostiprinātu ES iesaisti šajā jomā, nodrošinot pilnīgu saskaņotību ar plānu kāpināt privātās investīcijas darbvietu radīšanai. ES gādās ne tikai par investīciju pieaugumu, bet arī par to, lai tās būtu stratēģiskāk koncentrētas, īpaši pievēršoties tām nozarēm, kam ir lielāks potenciāls darbvietu radīšanā, un ņemot vērā neoficiālā sektora lielo nozīmi Āfrikas ekonomikā nolūkā uzlabot tam raksturīgos zemos darba ražīguma rādītājus.

Gambija: Jauniešu iespēcināšanas shēma

Lai atbalstītu darbvietu radīšanu un uzņēmējdarbības iespējas Gambijas jauniešiem, ES ir nodibinājusi partnerību ar Starptautisko Tirdzniecības centru un Gambijas valdību. Šī 11 miljonus euro vērtā programma piedāvā prasmju pilnveides mācības un atbalstu jaunajiem

¹⁴ 30 miljoni EUR 2018.–2020. gadā no Panāfrikas programmas papildus 20 miljoniem EUR, kas tika piešķirti 2014.–2017. gada periodā.

¹⁵ 20 miljoni EUR 2018.–2020. gadā no Panāfrikas programmas papildus 20 miljoniem EUR, kas tika piešķirti 2014.–2017. gada periodā.

¹⁶ 13 miljoni EUR 2018.–2020. gadā no Panāfrikas programmas papildus 5 miljoniem EUR, kas tika piešķirti 2014.–2017. gada periodā.

¹⁷ 2018.–2020. gadā 40 miljoni euro atvēlēti Botsvānai, Gabonai, Ganai, Gvinejai-Bisavai un Maurīcijai.

¹⁸ Programma cenšas novērst neatbilstību starp prasmēm un darba tirgus vajadzībām, proti, tā veicina uzņēmējdarbības garu, kalpo kā starpnieks starp darbaspēka piedāvājumu un pieprasījumu un ar inkubatoru un darbaudzinātāju programmu palīdzību rada labvēlīgus apstākļus mikrouzņēmumiem un maziem un vidējiem uzņēmumiem.

uzņēmējiem un tirdzniecības veicināšanas organizācijām. Programmas mērķis ir panākt, lai līdz 2021. gadam 7000 jauniešu būtu apguvuši pilnu tehniskās vai profesionālās izglītības programmu vai veikuši stažēšanos un vismaz 8000 būtu izmantojuši uzņēmējdarbības pakalpojumus, piemēram, darījumdarbības konsultācijas un piekļuvi finansējumam.

Vidusjūras Nodarbinātības iniciatīva, no kuras labumu gūst Ziemeļāfrikas valstis

Vidusjūras Nodarbinātības iniciatīva (*Med4Jobs*), ko kopīgi izveidojusi ES un Vidusjūras reģiona valstu savienība, aptver gan darbaspēka piedāvājuma, gan pieprasījuma pusi un pievēršas šādiem trim galvenajiem jautājumiem: i) nodarbinātība, kas paredz visā reģionā apzināt veiksmīgos apmācību pieredzes piemērus un atkārtot tos plašākā mērogā, koncentrējoties uz prasmju salāgošanu ar darba tirgus vajadzībām; ii) darbā iekārtošanas starpniecība, kas paredz atkārtot veiksmīgos darbā iekārtošanas un profesionālās sekmēšanas piemērus; iii) darījumdarbības vide, kas paredz attīstīt labvēlīgu darījumdarbības vidi maziem un vidējiem uzņēmumiem, piemēram, izmantojot darbaudzināšanas programmas vai sniedzot atbalstu radošajām nozarēm.

Gvineja: atbalsta programma jauniešu sociāli ekonomiskajai integrācijai

65 miljonus euro vērtajā programmā *INTEGRA*, kurā ES apvienojusies ar Beļģijas Attīstības aģentūru, *Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit* un Starptautisko Tirdzniecības centru, paredzēts izveidot 11 000 darbvieta un iesaistīt 14 000 jauniešu arodapmācībā, lai uzlabotu viņu nodarbinātību un integrāciju darba tirgū. Atbalstu saņems 7420 daudzsološi mikrouzņēmumi un mazie un vidējie uzņēmumi, kā arī tiks nostiprinātas septiņas finanšu iestādes, kas piedāvā mikrouzņēmumiem un mazajiem un vidējiem uzņēmumiem, kā arī jaunajiem uzņēmējiem pielāgotus produktus.

3. Darījumdarbības vides un investīciju klimata nostiprināšana

Privātā sektora investīcijas varēs kāpināt tikai tad, ja būs nodrošināts miers, drošība un stabilitāte, kā arī labvēlīgs investīciju klimats un darījumdarbības vide, tostarp makroekonomiskā stabilitāte un lielākiem privātā sektora kredītiem atvērtas finanšu sistēmas. Te ietilpst arī pienācīgas darbības, ar ko tiktu risināti plašāki kritiskie pārvaldības jautājumi, piemēram, valdības iestāžu spēcība, tiesiskums, pārredzamība un pārskatatbildība, kā arī korupcija un nelikumīgas finanšu plūsmas.

Pašreizējais stāvoklis

Investīciju klimats Āfrikā kopumā ir uzlabojies, lai gan dažādās valstīs vērojamas būtiskas atšķirības, taču investoru aptaujas¹⁹ skaidri liecina, ka šajā jomā ir vēl daudz darāmā, lai uzlabotu Āfrikas spēju konkurēt investīciju kapitāla piesaistē pasaules mērogā. Kopš 2009. gada ārvalstu tiešo investīciju ieplūde Āfrikā ir sistemātiski veidojusi mazāk nekā 5 % no kopējām ārvalstu tiešajām investīciju plūsmām visā pasaulē. Galvenie faktori, kas ietekmē gan vietējo, gan ārvalstu investoru lēmumus, ir tiesiskums, neatkarīga tiesu vara un nodokļu prognozējamība, kā arī miers un stabilitāte. Tiek lēsts, ka nestabilās valstīs darījumdarbības

¹⁹ Cita starpā Pasaules Bankas ziņojums “*Doing Business*”, 2017. gads.

uzsākšanas izmaksas ir aptuveni trīs reizes augstākas, kas ir nozīmīgs privātos investorus atturošs faktors²⁰.

Ierosinātās darbības

6. darbība. Ilgtspējīgu investīciju un darbvietu aliansē Komisija ierosina veidot ***spēcīgāku dialogu un sadarbību ar Āfrikas partneriem investīciju klimata jomā, tostarp attiecīgā gadījumā pievēršoties investīciju aizsardzībai***. To papildinās pastāvīgs atbalsts rīcībpolitiku reformām, kuru mērķis ir uzlabot darījumdarbības vidi un Āfrikas iestāžu institucionālās un tehniskās spējas, tostarp izmantojot digitālos risinājumus, lai nodrošinātu spēcīgu publisko finanšu pārvaldību, ietverot publiskā iepirkuma un izdevumu pārredzamību un cīņu pret korupciju un krāpšanu, uzlabotu pārskatatbildību, kā arī tiesiskuma ievērošanu un tiesu iestāžu pieejamību. Efektīvu, pārredzamu un atbildīgu valsts pārvaldi palīdzēs veidot labāks ES mērķsadarbības, tehniskās palīdzības un informācijas apmaiņas instrumentu izmantojums. Tiks pastiprināti centieni atbalstīt partnerus vietējo resursu mobilizācijas jomā, tostarp cīņā pret nelikumīgām finanšu plūsmām²¹, kuru rezultātā gadā no kontinenta aizplūst vismaz 50 miljardi ASV dolāru²², kas krietni pārsniedz ikgadējo oficiālās attīstības palīdzības kopsummu. Minētās problēmas tiek apspriestas ES dialogos ar partnervalstīm, jo īpaši budžeta atbalsta un politiskā dialoga kontekstā; tās tiks apskatītas arī privātā sektora dialogos, ko rīkos Ārējo investīciju plāna ietvaros, kā arī ES darījumdarbības forumos un stratēģiskajās nozaru diskusijās ar privāto sektoru, akadēmiskajām aprindām un finanšu aktoriem. Tiks nodrošināta saikne ar G20 paktu, kas noslēgts ar Āfriku. 2016. gadā ES un tās dalībvalstu atbalsts darījumdarbības vides uzlabošanai Āfrikā bija 200 miljoni euro²³ (ES piešķirtais atbalsts bija 50 miljoni euro). 2018.–2020. gada periodā saskaņā ar Ārējo investīciju plāna 3. pīlāru ***ES atbalstu*** darījumdarbības un investīciju klimata reformām Āfrikā ***paredzēts būtiski palielināt***, proti, turpmāk gadā tas sasniegs 300–350 miljonus eiro, neskaitot finansējumu darbībām, kas īpaši paredzētas pārvaldības uzlabošanai un miera un stabilitātes nodrošināšanai. 2021.–2027. gada periodā jeb nākamajā daudzgadu finanšu shēmā šī summa, domājams, būs vēl lielāka.

Benina: korupcijas apkarošana, izmantojot budžetāro atbalstu

2016. gadā ES ar Beninas valdību noslēdza labas pārvaldības un attīstības līgumu par budžetāro atbalstu 114 miljonu euro vērtībā. Līguma mērķis ir veicināt labu ekonomikas un finanšu pārvaldību, stiprinot publisko finanšu pārredzamu pārvaldību, izveidojot uzticamu korupcijas apkarošanas sistēmu, kuras pamatā ir neatkarīgas tiesu iestādes, un uzlabojot darījumdarbības klimatu. Šajā līgumā paredzētie maksājumi tiks veikti, balstoties uz minētajās jomās panāktajām reformām.

20 Eiropas Politiskās stratēģijas centra stratēģiskā piezīme “*The Makings of an African Century*”, 2017.

21 Neregistrētas kapitāla plūsmas, kas izriet no korupcijas, noziedzīgām darbībām, nodokļu nemaksāšanas un legalizētiem komercdarījumiem.

22 [2014. gada ziņojums, ko sagatavoja Augsta līmeņa darba grupa jautājumos par nelegālām finanšu plūsmām no Āfrikas](#).

23 Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija, 2018. gads.

Kotdivuāra: tirdzniecības un reģionālās integrācijas atbalsta programma

Šī 16 miljonus euro vērtā programma atbalsta tirdzniecības un investīciju noteikumu un iestāžu modernizāciju, kā arī tirdzniecības sekmēšanu. Šis atbalsts Kotdivuārai ir palīdzējis *Doing business* klasifikācijā pakāpties no 167. vietas 2010. gadā uz 142. vietu 2016. gadā. Ir auguši eksporta apjomi, kā arī Kotdivuāras pasaules eksporta daļa, un tas ir pozitīvi ietekmējis tās spēju izmantot jaunā ekonomisko partnerattiecību nolīguma sniegtās priekšrocības. Importa aizkavējumi ir sarukuši no 864 stundām 2011. gadā līdz 125 stundām 2016. gadā. Šī ir pirmā šāda apmēra programma, kas ir vērsta uz Kotdivuāras konkurētspējas uzlabošanu, un tā ir ļāvusi Kotdivuāras uzņēmumiem paplašināt savu darbību un radīt jaunas darbvietas. Šo programmu papildina budžetārā atbalsta programma, kuras mērķis ir uzlabot tiesu iestāžu un publiskā iepirkuma sistēmu pārredzamību (jo arī šīs divas sistēmas ir svarīgi investīciju klimata elementi), un regulāra dialoga uzturēšana ar iestādēm un privāto sektoru par tādām rīcībpolitikas reformām, kas varētu dot jūtamu ietekmi.

Ēģipte: ES mehānisms iekļaujošu darbvietu un izaugsmes radīšanai

ES atbalsta virkni pasākumu, kuru mērķis ir uzlabot vidi darījumdarbības uzsākšanai un ekonomiskajai attīstībai, atvieglot mikrouzņēmumu un mazo un vidējo uzņēmumu piekļuvi finansējumam un attīstīt to nozīmi galvenajās vērtību ķēdēs, lai stimulētu ekonomiku un radītu darbvietas, jo īpaši jauniešiem. Paredzams, ka šī intervence par summu 75 miljoni euro piesaistīs aptuveni 400 miljonus euro. Tās mērķis ir: i) samazināt administratīvo slogu mikrouzņēmumiem un maziem un vidējiem uzņēmumiem un stiprināt intelektuālā īpašuma tiesību aizsardzību; ii) atvieglot mikrouzņēmumu un mazo un vidējo uzņēmumu piekļuvi ilgtermiņa finansējumam un zinātībai; atbalstīt uzņēmumu izaugsmi un konkurētspēju; sekmēt darījumdarbības saiknes nolūkā veicināt vērtību ķēžu veidošanos; mikrouzņēmumus un mazos un vidējos uzņēmumus, tostarp jaunos uzņēmējus, mudināt uz inovēšanu.

Etiopija: atbalsts dialoga veidošanai par darījumdarbības vidi

ES ir piešķirusi finansējumu darbības sākšanai ES Darījumdarbības forumam Etiopijā, kas atbalsta dialoga veidošanu par darījumdarbības vidi starp dažādām valdības aģentūrām un ES investoriem un kopš 2015. gada ir noturējis regulāras apspriedes ar Etiopijas Investīciju komisiju. Apskatīto problēmu vidū (pamatojoties uz 2014. gadā veiktu darījumdarbības klimata apsekojumu, kas tika atjaunināts 2016. gadā) bija nodokļu administrēšana un administratīvais slogs, uzņēmumu reģistrācija/licencēšana un vīzu izsniegšana, loģistika un *Forex* pieejamība. Daži no šiem tematiem ir apskatīti arī augstākā līmenī politiskā dialoga kontekstā. Forums ir veicinājis progresu investīciju klimata jomā un kalpo par saziņas kanālu starp valdību un darījumu aprindām. ES Darījumdarbības forums Etiopijā šobrīd finansē sevi pats.

4. Ekonomiskās integrācijas un tirdzniecības potenciāla pilnīga izmantošana

Investīcijas pievienoto vērtību veidojošajās un darbietilpīgās nozarēs nozīmē, ka saražotajiem produktiem un pakalpojumiem ir vajadzīgs noieta tirgus. Tāpēc saskanīgā ekonomiskajā stratēģijā ir ļoti svarīgi, lai ekonomiskā integrācija Āfrikā tiktu virzīta uz priekšu reģionālā un kontinentālā līmenī un tiktu veicinātas tirdzniecības attiecības ar ES.

Pašreizējais stāvoklis

Iekšējā tirdzniecība Āfrikā joprojām ir ļoti mazattīstīta, lai gan ir liels izaugsmes potenciāls; saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Tirdzniecības un attīstības konferences datiem²⁴ 2000. gadā iekšējā tirdzniecība veidoja 10 %, savukārt 2014. gadā — 16 %; Āfrikai ir nozīmīgi tirdzniecības apjomi ar ES, proti, ES ir lielākā Āfrikas tirdzniecības partnere: 2017. gadā uz to eksportēja 37 % Āfrikas preču 110 miljardi euro, savukārt imports Āfrikā veidoja 35 % par summu 133 miljardi euro, kas nozīmē, ka ES tirgus joprojām ir visatvērtākais un ir galvenais Āfrikā ražoto preču galamērķis. Āfrika ir arī lielākā ES tirdzniecības atbalsta saņēmēja pasaulē: 2015. gadā saistību apropriācijas sasniedza 4,8 miljardus euro. Tomēr kopējie ES tirdzniecības apjomi ar Āfriku ir līdzvērtīgi ES tirdzniecības apjomiem ar Šveici, kas uzskatāmi parāda, ka ES un Āfrikas tirdzniecības attiecībā²⁵ ir liels izaugsmes potenciāls abos virzienos.

Ierosinātās darbības

7. darbība. Skaidrs apliecinājums Āfrikas virzībai uz ciešāku ekonomisko integrāciju ir Āfrikas kontinentālās brīvās tirdzniecības zonas izveide 2018. gada martā, vienotā Āfrikas gaisa pārvadājumu tirgus izveide un Protokola par personu brīvu pārvietošanos parakstīšana. ES pilnībā atbalstīs Āfrikas kontinentālo brīvās tirdzniecības zonu. Būtu jāpalielina atbalsts **Āfrikas kontinentālās brīvās tirdzniecības zonas sarunām**, 7 miljonu euro (2014.–2017. g.) vietā piešķirot līdz 50 miljoniem euro (2018.–2020. g.), par ko tiktu finansēts institucionālais atbalsts, kā arī tehniskais atbalsts dažādiem sarunu posmiem (piemēram, tādos jautājumos kā tirdzniecību kavējošie tehniskie šķēršļi, sanitārie un fitosanitārie pasākumi, intelektuālā īpašuma tiesības, tostarp ģeogrāfiskās izcelsmes norādes, investīcijas, konkurence, e-komercija), ietverot atbalstu datu vākšanai un datu analīzei.

8. darbība. Ir jānostiprina ES un Āfrikas savstarpējā tirdzniecība. Ilgtermiņa perspektīvā starp Eiropas Savienību un Āfriku plānots noslēgt **visaptverošu kontinentālo brīvās tirdzniecības nolīgumu**, kam pamatu veidos Āfrikas kontinentālā brīvās tirdzniecības zona. Lai to sagatavotu, maksimāli jāizpēta iespējas, ko paver ekonomisko partnerattiecību nolīgumi, brīvās tirdzniecības nolīgumi, tostarp padziļinātās un visaptverošās brīvās tirdzniecības zonas, kas atvērtas Ziemeļāfrikas valstīm, un citi tirdzniecības režīmi ar ES, un tādējādi jāizmanto priekšrocības, ko sniedz Āfrikas kontinentālā brīvās tirdzniecības zona. Mērķis ir turpināt kāpināt Āfrikas eksporta apjomus un piesaistīt investīcijas, tostarp ražošanas un apstrādes nozarēs, un ar elastīgiem izcelsmes noteikumiem veicināt reģionālo vērtības ķēžu izveidi. Lai atbalstītu iepriekš minēto, alianse turpinās nostiprināt un labāk orientēt tirdzniecības palīdzības pasākumus, kuru nolūks ir sekmēt tirdzniecību un produktu tehnisko un kvalitātes standartu un citu regulatīvo pasākumu tuvināšanu.

24 UNCTAD, *African Economic Outlook*, 2017.

25 Kopējā ES tirdzniecība ar Āfriku veido tikai 7,5 % no ES ārējās tirdzniecības kopapjoma, kas ir aptuveni līdzvērtīgi ES tirdzniecības apjomiem ar Šveici. Dienvidāfrikas un Ziemeļāfrikas valstis veido gandrīz divas trešdaļas no šā apjoma (Eiropas Komisija, *Eurostat*, *Comext*, ES-28 klientu un piegādātāju valstis preču tirdzniecībā (vērtība %), 2016, neskaitot ES iekšējo tirdzniecību: http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2006/september/tradoc_122530.04.2018.pdf).

9. darbība. Ekonomiskā integrācija un no reģionālajiem, kontinentālajiem un globālajiem apstākļiem atkarīgu vērtību ķēžu veidošana nebūs iespējama bez *savienotības* gan Āfrikas iekšienē, gan arī veidojot stratēģiskās saiknes starp ES un Āfriku. Lai Āfrikas valstis varētu pilnībā izmantot darbvieta radīšanas un izaugsmes iespējas, ir jāinvestē infrastruktūrā²⁶. Alianses ietvaros tiks apskatīts, kā varētu atbalstīt rīcībpolitiku satvarus un veicinošo pamatinfrastruktūru, tai skaitā platjoslas infrastruktūru un e-infrastruktūru. Īpaša uzmanība tiks pievērsta tādām nozarēm kā ilgtspējīga enerģētika, transports, datu ekonomika, informācijas un komunikācijas tehnoloģijas, aprites ekonomika, dabas resursu ilgtspējīga izmantošana, atkritumu un ūdens resursu apsaimniekošana un zilā izaugsme; tas varētu ietvert partnerību veidošanu ar ES ražošanas nozarēm, jo īpaši jomās, kur tā ir pasaules līdere. Iepriekš minētie pasākumi tiks sasaistīti ar atbalstu investīcijām, kas tiks sniegts finansējuma apvienošanas un garantiju formā.

ES tirdzniecības palīdzība Āfrikai

ES un tās dalībvalstis ir pasaulē vadošās tirdzniecības palīdzības sniedzējas un ir uzņēmušās 13,2 miljardus euro lielas saistības (29 % no globālās tirdzniecības palīdzības summas), savukārt Āfrika joprojām ir lielākā šīs palīdzības saņēmēja: 2015. gadā tā saņēma 4,8 miljardus euro (36 % no ES kolektīvās tirdzniecības palīdzības). Āfrika ir lielākā dotāciju saņēmēja, ja salīdzina ar citiem reģioniem, kuri palīdzību saņem dažādās formās (dotācijas, aizdevumi un kapitāls). Tirdzniecības palīdzībā ietilpst ar tirdzniecību saistīta ES palīdzība (tai skaitā tirdzniecības politika un regulējums, tirdzniecības veicināšana un atvieglošana, kā arī citas ar tirdzniecību saistītas vajadzības), kā arī plašākas tirdzniecības palīdzības kategorijas, piemēram, ar tirdzniecību saistīta infrastruktūra (fiziskā infrastruktūra, tai skaitā transports un uzglabāšana, sakari, enerģijas ražošana un piegāde), ražošanas spēju veidošana (tirdzniecības attīstīšana un ražojošās nozares, piemēram, lauksaimniecība, zivsaimniecība, mežsaimniecība, rūpniecība, derīgie izrakteņi un to ieguve) un ar tirdzniecību saistīti pielāgojumi (iemaksas to valdību budžetā, kuras būs īstenojušas tirdzniecības politikas reformu).

Madagaskara: ekonomisko partnerattiecību nolīguma īstenošanas plāns

Madagaskaras ekonomisko partnerattiecību nolīguma īstenošanas plāna ietvaros Madagaskaras tekstilrūpniecības uzņēmumi ir guvuši labumu no ekonomisko partnerattiecību nolīguma ar ES un izmantojuši ar to saistīto atbalstu (kas sasniedz 10 miljonus euro). Piemēram, Madagaskaras tekstiluzņēmums *EPSILON* ir izmantojis iespēju, ko sniedz beznodokļu un bezkvotu piekļuve ES tirgum ar labvēlīgākiem izcelsmes noteikumiem, kas pieļauj vienu transformāciju un iespēju iegūt izejvielas no visas pasaules. Plāns strauji ieguva atzinību visā pasaulē, pateicoties tam, ka ir nodrošināta atbilstība ES un starptautiskajiem standartiem un notiek kopdarbība ar vadošajiem zīmoliem, lai rūpniecībā veicinātu korporatīvo sociālo atbildību. Uzņēmums tika dibināts 1999. gadā, un tajā bija nodarbināti 100 darbinieki. Pašlaik tajā strādā 2000 darbinieku. 75 % darbinieku ir bankas konti; 100 %

²⁶ Āfrikas Attīstības banka, *African Economic Outlook*, 2018.

darbinieku bērni apmeklē skolu; 50 % darbinieku mājoklis ir īpašumā; 98 % vadītāju par tādiem kļuvuši pēc paaugstinājuma uzņēmuma iekšienē.

5. Līdzekļi un metodes

10. darbība. Lai alianse būtu sekmīga, partneriem Eiropā jāuztur pastāvīgs dialogs ar partneriem Āfrikā, ir jāvairo privātā sektora iesaiste un cieši jāsastrādājas ar pilsonisko sabiedrību. Aliansei vajadzīga arī **apjomīga finanšu resursu pakete**. ES un tās dalībvalstis jau ir Āfrikas nozīmīgākā partnere: 2016. gadā tās oficiālā attīstības palīdzība Āfrikai veidoja 55 % no visas palīdzības summas un bija 23 miljardus euro liela.

Komisijas sagatavotais ES nākamās daudzgadu finanšu shēmas priekšlikums paredz vērienīgu kaimiņattiecību, attīstības un starptautiskās sadarbības instrumentu²⁷, kura budžets 2021.–2027. gada periodā būs 89,2 miljardi euro un kurā Āfrika un kaimiņattiecību reģions izvirzīti par prioritārajiem reģioniem. Subsahāras Āfrikai dotācijās paredzēts piešķirt vismaz 32 miljardus euro, savukārt Ziemeļāfrikai plānoti 7,7 miljardi euro, ko vēl papildinās finansējums no tematiskā pīlāra, ātrās reaģēšanas mehānisma un paša instrumenta “drošības spilvena”. Par pamatu izmantojot Ārējo investīciju plānu un tā Eiropas Fondu ilgtspējīgai attīstībai, instruments arī paredz ievērojami plašāku finansējuma apvienošanas un garantiju izmantojumu, kas piesaistīs apjomīgus līdzekļus no publiskā un privātā sektora. No jauna ierosinātajā ārējo investīciju arhitektūrā²⁸, kurā paredzēts aktīvi izmantot ārējās darbības garantiju ar kopējo budžetu 60 miljardi euro, Āfrika būs prioritārs reģions. Turklāt Augstā pārstāve ar Komisijas atbalstu ir ierosinājusi izveidot Eiropas Miera nodrošināšanas fondu²⁹, kura budžets 2021.–2027. gadā būtu 10,5 miljardi euro un kurš palīdzētu vēl vairāk uzlabot sadarbību ar Āfriku miera, drošības un stabilitātes nodrošināšanā visā Āfrikas kontinentā, kas ir ārkārtīgi svarīgi faktori ekonomikas attīstībai.

Darbību kopsavilkums

1.	Kāpināt stratēģiskās investīcijas, izmantojot finansējuma apvienošanu un garantijas
2.	Atbalstīt ražošanas un apstrādes iespējas valstu un reģionu līmenī, izmantojot izaugsmes un nodarbinātības paktus
3.	Izveidot nozaru grupas, kurās būtu pārstāvēti Āfrikas un Eiropas publiskie, privātie un finanšu aktori un akadēmiskās aprindas un kuras komisāra vadībā sniegtu ekspertīzi, konsultācijas un ieteikumus
4.	Atbalstīt izglītību un prasmju pilnveidi kontinentālā līmenī

²⁷ COM(2018) 460 final, 14.6.2018.

²⁸ Komisija šodien pieņēma paziņojumu “Ceļā uz efektīvāku finanšu arhitektūru ieguldījumiem ārpus Eiropas Savienības” (COM (2018) 644), kurā izklāstītas idejas, kā pašreizējo sistēmu padarīt vēl iedarbīgāku.

²⁹ Sk. [faktu lapu](#) par Eiropas Miera nodrošināšanas fondu.

5.	Atbalstīt prasmju pilnveidi valstu līmenī, lai prasmes salāgotu ar katras valsts izdarītajām stratēģiskās attīstības izvēlēm
6.	Nostiprināt dialogu, sadarbību un atbalstu investīciju un darbījumdarbības klimata jomā
7.	Atbalstīt Āfrikas kontinentālo brīvās tirdzniecības zonu
8.	Nostiprināt Āfrikas iekšējo tirdzniecību un Āfrikas tirdzniecību ar ES, ilgtermiņā tiecoties uz kontinentāla brīvās tirdzniecības nolīguma noslēgšanu
9.	Atbalstīt savienotību gan Āfrikas iekšienē, gan starp ES un Āfriku
10.	Mobilizēt apjomīgu finanšu resursu paketi